

Εκπαιδευτική Ψυχολογία

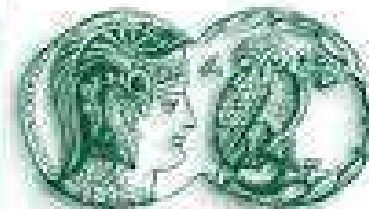
Δημήτρης Ταχματζίδης

Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΑΣΠΑΙΤΕ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Διάλεξη 1: Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία
- Διάλεξη 2: Ο Εκπαιδευτικός Ψυχισμός
- Διάλεξη 3: Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Στόχων
- Διάλεξη 4: Η Μάθηση στην Ενήλικη Ηλικία
- Διάλεξη 5: Ο Ρόλος του Δασκάλου
- Διάλεξη 6: Αξιολόγηση της Μάθησης
- Διάλεξη 7: Συμπεριφορικές Δυσκολίες και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες
- Διάλεξη 8: Συνεργατική Μάθηση
- Διάλεξη 9: Τεχνολογία και Μάθηση
- Διάλεξη 10: Εκπαιδευτική Ανάπτυξη και Σταδιοδρομία
- Διάλεξη 11: Επικοινωνία και Διαπροσωπικές Δεξιότητες
- Διάλεξη 12: Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση
- Διάλεξη 13: Ερευνητικές Προσεγγίσεις στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Διάλεξη 1: Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία

- 1.1 Ορισμός της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
- 1.2 Στόχοι και εφαρμογές της στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- 1.3 Ιστορική εξέλιξη και σημαντικές προσωπικότητες

1.1 Ορισμός της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας

- Η Εκπαιδευτική Ψυχολογία είναι ένα κλάδος της ψυχολογίας που επικεντρώνεται στη μελέτη της **μάθησης** και της **διδασκαλίας**.
- Συγκεκριμένα, ασχολείται:
 1. με τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι μαθαίνουν,
 2. την ανάπτυξη των νοητικών, συναισθηματικών και κοινωνικών διαδικασιών που επηρεάζουν τη μάθηση,
 3. καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης και εκπαιδευτικού σχεδιασμού.
 4. τη μελέτη της ανάπτυξης, των διαφορών ανάμεσα στους μαθητές,
 5. την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και τη διαχείριση της τάξης,προσφέροντας έτσι ένα ευρύ φάσμα γνώσεων για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Οι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι εργάζονται σε ποικίλα περιβάλλοντα, όπως σχολεία, πανεπιστήμια, εκπαιδευτικά ιδρύματα και εταιρείες που αναπτύσσουν εκπαιδευτικό λογισμικό.
- Ο στόχος τους είναι να κατανοήσουν τις διαδικασίες μάθησης, να βελτιστοποιήσουν τις μεθόδους διδασκαλίας και να υποστηρίξουν την εκπαίδευση με βάση τις επιστημονικές έρευνες στον τομέα.

1.2 Στόχοι και εφαρμογές της στο εκπαιδευτικό περιβάλλον

ΣΤΟΧΟΙ:

1. Κατανόηση της Μάθησης: Ο στόχος είναι να κατανοήσουμε πώς μαθαίνουν οι μαθητές, τις διαδικασίες που επηρεάζουν την απόκτηση γνώσης και πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τις μεθόδους διδασκαλίας.
2. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Στόχων: Η εκπαιδευτική ψυχολογία βοηθάει στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη σαφών εκπαιδευτικών στόχων που προάγουν τη μάθηση και την ανάπτυξη των μαθητών.
3. Αξιολόγηση και Βελτίωση της Διδασκαλίας: Η εκπαιδευτική ψυχολογία παρέχει εργαλεία για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μεθόδων διδασκαλίας και προτείνει βελτιώσεις.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

1. Προσαρμοσμένη Διδασκαλία: Με βάση τις ερευνητικές εξελίξεις, η εκπαιδευτική ψυχολογία συμβάλλει στην ανάπτυξη μεθόδων προσαρμοσμένης διδασκαλίας που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των μαθητών.
2. Αντιμετώπιση Δυσκολιών Μάθησης: Η εκπαιδευτική ψυχολογία παρέχει εργαλεία για την αναγνώριση και τη διαχείριση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές.
3. Συμβουλευτική και Καθοδήγηση: Η εκπαιδευτική ψυχολογία υποστηρίζει τη συμβουλευτική και καθοδήγηση των μαθητών για την καλύτερη αντιμετώπιση προσωπικών και σχολικών θεμάτων.

Συνολικά, οι στόχοι και οι εφαρμογές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας επιδιώκουν να βελτιώσουν τη διαδικασία της εκπαίδευσης, προωθώντας την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και την ανάπτυξη των μαθητών.

1.3 Ιστορική εξέλιξη και σημαντικές προσωπικότητες

- Ιστορική Εξέλιξη της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας:
 - 1. Αρχές του 20ού Αιώνα: Η εκπαιδευτική ψυχολογία αναπτύχθηκε ως ξεχωριστό πεδίο στις αρχές του 20ού αιώνα, όταν οι επιστήμονες και οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να επικεντρώνονται συστηματικά στη μελέτη των διαδικασιών μάθησης.
 - 2. Συμβολισμός και Διαφοροποίηση: Στα πρώιμα χρόνια, οι θεωρητικές προσεγγίσεις όπως ο Δομισμός (π.χ., Piaget) και η Συνειρμική Θεωρία (π.χ., Thorndike) διαμόρφωσαν τις βάσεις για την κατανόηση της ανάπτυξης και της μάθησης.
 - 3. Συμπεριφοριστική Προσέγγιση: Στη συνέχεια, η συμπεριφοριστική προσέγγιση (π.χ., Skinner) επικεντρώθηκε στη μελέτη της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς και των επιδράσεών της στη μάθηση.
- Σημαντικοί Προκάτοχοι:
 - Γιοχάν Άμος Κομένιος (Comenius): Ο Κομένιος, γνωστός ως ο "πατέρας της εκπαίδευσης", ήταν ένας Τσέχος εκπαιδευτικός που ζούσε στον 17ο αιώνα. Προώθησε την ιδέα της ολιστικής εκπαίδευσης και της προσαρμοσμένης διδασκαλίας.
 - Τζον Ντιούι (John Dewey): Ο Ντιούι ήταν ένας Αμερικανός φιλόσοφος και εκπαιδευτικός στα τέλη του 19ου και αρχές του 20ού αιώνα. Συνέβαλε στην ανάπτυξη της προοδευτικής εκπαιδευτικής σκέψης, επισημαίνοντας τη σημασία της εμπειρίας και της πρακτικής στη μάθηση.
 - Ζαν Πιαζέ (Jean Piaget): Ο Πιαζέ ήταν ένας Ελβετός ψυχολόγος που ανέπτυξε τη Θεωρία του Συμβολισμού, εστιάζοντας στην ανάπτυξη νοητικών διαδικασιών κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας.

John Dewey

- «Πατέρας» της εκπαιδευτικής ψυχολογίας θεωρείται ο Τζον Ντιούι (John Dewey, 1859-1952), Αμερικανός φιλόσοφος, ψυχολόγος, και εκπαιδευτικός.
- Είναι γνωστός για τις ιδέες του σχετικά με την προοδευτική εκπαίδευση και τη σημασία της εμπειρίας και της πρακτικής στη μάθηση.
- Η εκπαιδευτική ψυχολογία ως αυτόνομος κλάδος της ψυχολογίας ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα. Απέκτησε ανεξαρτησία ως επιστημονικό πεδίο της ψυχολογίας στις αρχές του 20ού αιώνα.
- Η ίδρυση του Αμερικανικού Συνδέσμου Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (American Educational Psychology Association) το 1923 έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επισημοποίηση της εκπαιδευτικής ψυχολογίας ως ξεχωριστού πεδίου ερευνητικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Jean Piaget

- Η θεωρία του Jean Piaget (1896-1980) για τη γνωστική ανάπτυξη των παιδιών περιλαμβάνει τα εξής βασικά στοιχεία:
- 1. Στάδια Ανάπτυξης: τα παιδιά περνούν από διάφορα στάδια γνωστικής ανάπτυξης.
- 2. Αφομοίωση και Συμμόρφωση: διαδικασίες με τις οποίες τα παιδιά ενσωματώνουν νέες πληροφορίες στις υπάρχουσες γνώσεις τους. Επίσης, τα παιδιά αναπτύσσουν τη δυνατότητα χρήσης συμβόλων (όπως λέξεις ή εικόνες) για να εκφράσουν ιδέες.
- 3. Παιχνίδι και Μάθηση: το παιχνίδι είναι σημαντικό για την ανάπτυξη των παιδιών, καθώς τους επιτρέπει να πειραματίζονται με έννοιες και να αναπτύσσουν τη δημιουργικότητα τους.
- 4. Εγωκεντρικότητα:** στα πρώτα στάδια, τα παιδιά βλέπουν τον κόσμο από το δικό τους οπτικό γωνιακό πεδίο και σταδιακά αναπτύσσουν την ικανότητα να ενσωματώνουν άλλες οπτικές.

Lev Vygotsky

- Η θεωρία Κοινωνικής Ανάπτυξης του Λεβ Βιγκότσκι (1896 - 1934) :
- 1. Κοινωνική Ανάπτυξη: εστιάζει στη σημασία του κοινωνικού περιβάλλοντος και των αλληλεπιδράσεων στην ανάπτυξη του ατόμου. Υπογραμμίζει ότι η μάθηση και η ανάπτυξη προκύπτουν μέσα από κοινωνικές σχέσεις.
- 2. Ζώνη της Επικείμενης Ανάπτυξης: καθοδηγούμενες εκπαιδευτικές προκλήσεις που βοηθούν τα παιδιά να εξελίσσονται.
- 3. Κοινωνιογνωστική προσέγγιση: η γνώση δημιουργείται μέσα από τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και την ενσωμάτωση της κοινωνικής κουλτούρας. Η μάθηση δεν είναι απλώς «απορροφητική», αλλά κατασκευαστική.
- 4. Συνεργατική Μάθηση: τα άτομα μαθαίνουν μέσω της αμοιβαίας αλληλεπίδρασης και της συνεργασίας.
- 5. Ενσωμάτωση Πολιτισμικού Κεφαλαίου: αναγνωρίζει την ποικιλία των πολιτισμικών πλαισίων και τον ρόλο τους στη διαμόρφωση της γνώσης και της κατανόησης.

217

Section F
Playtime : Cooperation
and Conflict

164

Section D

Some Project Ideas